

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1606).
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483) – zapisy regulujące ochronę Dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją.
3. Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – w szczególności art. 22b, art. 22c.
4. Konwencja o Prawach Dziecka Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z dnia 23 grudnia 1991 r.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 poz. 1870).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1493).
7. Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 1964 nr 9 poz. 59) – zapisy regulujące relację pomiędzy rodzicami a dzieckiem oraz rodzicami i placówką oświatową, a także władzę rodzicielską, kontakty rodzica z dzieckiem i reprezentację dziecka.
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997 nr 88 poz. 553) – akt prawny regulujący m.in. interwencję w przypadku popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 1997 nr 89 poz. 555) – akt prawny regulujący m.in. interwencję w przypadku popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.
10. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. 1982 nr 3 poz. 19).
11. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 poz. 59).
12. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2020 poz. 1309).
13. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2022 poz. 1700).
14. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

PREAMBUŁA

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy członek personelu traktuje dziecko z należyтым szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy Poradni, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych placówki oraz swoich kompetencji.

ROZDZIAŁ I

Słowniczek terminów

§ 1

1. Dziecko - w rozumieniu niniejszego dokumentu to każda osoba do ukończenia 18. roku życia.

2. Krzywdzenie dziecka - przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć zachowanie, które może stanowić popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie; każde zamierzone lub niezamierzone działanie/zaniechanie jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają prawa, swobody i dobra osobiste dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój. Wyróżnia się 5 podstawowych form krzywdzenia:

a) **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania, bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową;

b) **przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem;

c) **wykorzystywanie seksualne dziecka** to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia

pozycji podatności na zagrożenia, przewagi sił, lub zaufania, w celach seksualnych, w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby. Szczególne zagrożenie wyzyskiwaniem seksualnym zachodzi w czasie kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiwaniem istnieje zarówno wobec dzieci jak i ich opiekunów;

d) zaniechywanie dziecka to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniechywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka;

e) przemoc rówieśnicza - (agresja rówieśnicza, bullying): występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (internetu i telefonów komórkowych). Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów), wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika, przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią;

f) cyberprzemoc - wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów.

3. Personel – każdy pracownik Poradni bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.

4. Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.

5. Instytucja – każda instytucja świadcząca usługi dzieciom lub działająca na rzecz dzieci.

6. Dyrektor – osoba kierująca pracą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku,

7. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka konieczne jest poinformowanie rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

8. Zgoda dziecka - podmiotowy stosunek do dziecka oznacza, że podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy poinformować je o tym, wysłuchać jego opinii oraz o ile to możliwe, bezpieczne, uwzględnić jego potrzeby, zawsze, nawet jeśli przepisy prawa bezpośrednio tego nie wymagają.

9. Dane osobowe - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię i nazwisko, wizerunek.

ROZDZIAŁ II

Obowiązki osób odpowiedzialnych za standardy ochrony dzieci

§ 2

1. Obowiązki Dyrektora:

- a) powołanie zespołu do spraw standardów ochrony małoletnich,
- b) nadzór nad wdrożeniem standardów i respektowaniem ich przestrzegania,
- c) wyznaczenie zakresu obowiązków zespołu do spraw standardów ochrony małoletnich,
- d) wdrażanie zasad rekrutacji pracowników według wytycznych opisanych w standardach ochrony małoletnich.

§ 3

1. Obowiązki zespołu do spraw standardów ochrony małoletnich:

- a) samokształcenie i doskonalenie w zakresie ochrony dzieci,
- b) przygotowanie personelu Poradni do stosowania standardów ochrony dzieci (zarówno przed przystąpieniem do pracy, jak i po dokonaniu zmian w brzmieniu standardów),
- c) prowadzenie ewidencji członków personelu placówki, którzy zapoznali się ze standardami ochrony dzieci przed przystąpieniem do pracy oraz po dokonaniu zmian w zapisie standardów,
- d) dbałość o udostępnienie standardów ochrony dzieci na stronie internetowej Poradni oraz na jej terenie,
- e) przegląd standardów ochrony dzieci w porozumieniu i współpracy z dyrekcją i personelem Poradni, w razie potrzeby dokonywanie aktualizacji standardów (załącznik nr 1),
- f) przyjmowanie zgłoszeń o ujawnieniu symptomów krzywdzenia małoletniego lub krzywdzeniu małoletniego, ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego, dokumentowanie ich, weryfikacja oraz informowanie dyrekcji o wynikach poczynionych ustaleń (załącznik nr 2),
- g) zainicjowanie interwencji adekwatnej do zgłaszanego problemu, w razie potrzeby wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” / zawiadomienie sądu opiekuńczego / złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego,
- h) prowadzenie ewidencji zdarzeń – oryginały notatek ze zgłoszeń i interwencji załącza się doteczki indywidualnej małoletniego. Ewidencję zdarzeń należy przechowywać w odpowiednio zabezpieczonym miejscu, do którego dostęp ma zespół do spraw standardów ochrony małoletnich oraz dyrektor Poradni,
- i) opracowanie planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia (we współpracy z innymi specjalistami z placówki lub organizacji zewnętrznych) oraz monitorowanie wsparcia udzielanego dziecku,
- j) analiza potrzeb szkoleniowych pracowników Poradni oraz w razie potrzeby planowanie szkoleń dotyczących ochrony dzieci.

ROZDZIAŁ III

Zasady rekrutacji pracowników

§ 4

1. Przed zatrudnieniem danej osoby w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków polegających na pracy z dzieckiem należy ustalić kwalifikacje tej osoby oraz podjąć działania w celu ustalenia czy posiada kompetencje do pracy z dzieckiem oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra dziecka i zagrożenia ich bezpieczeństwa.

§ 5

1. Procedura rekrutacji polega na uzyskaniu od pracownika:

- danych osobowych, takich jak: imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone sprawdzeniem dokumentu tożsamości;
- informacji dotyczących: wykształcenia; kwalifikacji zawodowych; przebiegu dotychczasowego zatrudnienia.

2. Informacje zawarte w ust. 2 uzyskuje się z przedłożonego kwestionariusza pracownika (CV), podania o przyjęciu do pracy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku oraz dyplomów/certyfikatów/świadectw z dotychczasowego dorobku zawodowego.

3. Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą, Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku, dalej Dyrektor, ma obowiązek sprawdzić czy osoba ta figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze). Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych danego pracownika lub w innej dokumentacji dotyczącej pracowników.

4. Przed nawiązaniem stosunku pracy Dyrektor zwraca się do pracownika pedagogicznego (podlegającego regulacjom wynikającym z Karty Nauczyciela) o przedstawienie zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego poświadczającego, że nie był on skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz sprawdza, czy dana osoba nie znajduje się w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych. Pozostali członkowie personelu przed nawiązaniem współpracy mają obowiązek przedstawienia informacji o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

5. Osoba, o której mowa w ust. 5, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada Dyrektorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi przetłumaczoną przez tłumacza przysięgłego na język polski.

6. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 5-6, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 5, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

7. Oświadczenia, o których mowa w ust. 7, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

§ 6

1. Rozpoczynając pracę w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku pracownicy mają obowiązek zapoznania się z obowiązującymi w placówce standardami ochrony małoletnich.

2. Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku są zobowiązani uczestniczyć w szkoleniach z zakresu rozpoznawania czynników oraz identyfikacji symptomów krzywdzenia dzieci.

3. Wszyscy zatrudnieni wraz z rozpoczęciem stosunku pracy są informowani o odpowiedzialności prawnej pracowników placówki, w zakresie ich obowiązku do podejmowania interwencji w sytuacji rozpoznania krzywdzenia dziecka.

4. Wszyscy pracownicy powinni przejść szkolenie w zakresie procedury „Niebieskiej Karty” oraz rozpoznawania symptomów skrzywdzonego małoletniego. Niezbędne informacje dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” wraz z instrukcjami wszczęcia ww. procedury oraz wzory wniosków znajdują się w Sekretariacie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku.

5. Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wraz z rozpoczęciem stosunku pracy powinny być poinformowani oraz mieć dostęp do danych kontaktowych lokalnych placówek (oprawanych przez zespół do spraw standardów ochrony małoletnich), które zajmują się ochroną dzieci oraz zapewniają pomoc w nagłych wypadkach (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, etc.).

6. Każdy z pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzesku podpisuje oświadczenie o niekaralności za przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego (załącznik nr 3), oświadczenie, że posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta

z pełni praw publicznych (załącznik nr 4) oraz oświadczenie o zapoznanie się ze standardami ochrony małoletnich (załącznik 5). Wyżej wymienione oświadczenia zostają następnie włączone do akt osobowych pracownika.

7. Brak zgody na podpisanie któregośkolwiek dokumentu wymienionego w pkt. 6 powyżej uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę) lub kontynuowanie dotychczasowego zatrudnienia.

ROZDZIAŁ IV

Ochrona danych osobowych i wizerunku dziecka

§ 7

1. Ochrona danych osobowych dziecka:

- a) dane osobowe ucznia podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679,
- b) pracownik Poradni ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem,
- c) dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów,
- d) pracownik Poradni jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych małoletniego i udostępniania tych danych w ramach pracy w zespole interwencyjnym,
- e) pracownik poradni może wykorzystać informacje o dziecku, w celach szkoleniowych lub edukacyjnych, wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

§ 8

1. Zasady ochrony wizerunku dziecka:

- a) Poradnia, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka,
- b) pracownik Poradni nie udostępnia informacji o dziecku i jego sytuacji rodzinnej osobom postronnym (np. przedstawicielom mediów),
- c) pracownik Poradni uniemożliwia osobom postronnym utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie) na terenie instytucji bez pisemnej zgody rodziców/opiekunów dziecka,
- d) pracownik Poradni nie wypowiada się w kontakcie z osobami postronnymi o sprawie dziecka lub jego opiekuna,

- e) pracownik Poradni, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może wypowiedzieć się w kontakcie z osobami postronnymi (np. przedstawicielami mediów) o sprawie dziecka lub jego opiekuna – po wyrażeniu pisemnej zgody przez rodzica / opiekuna dziecka,
- f) upublicznienie przez pracownika Poradni wizerunku dziecka, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica / opiekuna dziecka,
- g) utrwalenie wizerunku dziecka dokonuje się tylko przy użyciu urządzeń stanowiących własność placówki. Nie wykorzystuje się do tego prywatnych aparatów i nośników.

§ 9

1. Określenie sposobu bezpiecznego dostępu do Internetu:

- a) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku nie udostępnia mediów oraz możliwości korzystania z Internetu małoletnim ani ich opiekunom;
- b) w przypadku wystąpienia sytuacji o konieczności umożliwienia dzieciom dostępu do Internetu, pracownicy Poradni są zobowiązani podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności konieczne jest zainstalowanie i aktualizowanie oprogramowania zabezpieczającego,
- c) na terenie poradni dostęp dziecka do Internetu możliwy jest wyłącznie pod nadzorem pracownika Poradni. Dostęp do komputerów i laptopów jest zabezpieczony indywidualnym hasłem pracownika,
- d) specjalista w Poradni ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Czuwa także nad czyhającymi zagrożeniami podczas korzystania z Internetu przez dzieci.

ROZDZIAŁ V

Zasady bezpiecznych relacji

§ 10

1. Zasady ogólne bezpiecznych relacji między pracownikami Poradni a dzieckiem:

Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem obowiązują wszystkie osoby zatrudnione w Poradni. Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem opierają się na poszanowaniu godności dziecka, jego podmiotowości i praw, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do prywatności oraz ochrony przed krzywdzeniem. Osoby pracujące w Poradni mają obowiązek zapoznać się z zasadami bezpiecznych relacji z dzieckiem przed przystąpieniem do realizacji zadań z udziałem dzieci:

- a) każdy pracownik Poradni jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi w Poradni i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działaniewobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci,
- b) każdy pracownik zobowiązany jest kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny

(np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy jego dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie,

c) każdy pracownik zobowiązany jest działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania,

e) każdy pracownik Poradni powinien być gotowy do szybkiego reagowania i wyjaśniania sytuacji niejednoznacznych, które mogłyby zostać zinterpretowane jako nieodpowiednie zachowanie (np. przypadkowy kontakt fizyczny, który mógłby zostać potraktowany jako naruszenie nietykalności cielesnej). Dobrą praktyką jest w takich przypadkach sporządzenie notatki służbowej oraz poinformowanie o zdarzeniu innego nauczyciela bądź pracownika placówki,

f) każdy pracownik powinien zachować szczególną ostrożność wobec dziecka, które doświadczyło nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania; takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi; w takich sytuacjach pracownik powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.

§ 11

1. Kontakt fizyczny w relacji pracownik Poradni – dziecko:

a) osoby pracujące w Poradni dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas ich pobytu na terenie Poradni, monitorując sytuację i dobrostan dzieci (zarówno fizyczny, psychiczny, jak i społeczny),

b) kontakt fizyczny z dzieckiem ze strony osoby pracującej w Poradni jest dozwolony jeśli stanowi:

i. niezbędną część procesu diagnostycznego lub terapeutycznego,

ii. formę adekwatnego zareagowania na potrzeby emocjonalne, szczególnie dziecka młodszego, np. poprzez przytulenie się do dorosłego (tylko za zgodą dziecka i z jego inicjatywy), przy czym kontakty tego typu powinny mieć miejsce najlepiej w obecności osób trzecich, w przestrzeniach otwartych,

iv. niezbędną interwencję prowadzoną w bezpośrednim kontakcie fizycznym, co jest dopuszczalne w sytuacjach, gdy zachowanie dziecka zagraża jego własnemu życiu lub zdrowiu, zagraża zdrowiu lub życiu kogoś z otoczenia albo skutkuje dewastacją mienia Poradni, osób pracujących w Poradni lub osób trzecich, a przy tym dziecko nie reaguje na polecenia słowne osoby pracującej w Poradni,

v. konieczność podjęcie działań z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy), a także zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (alarm pożarowy lub inny typ alarmu, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.);

vi. personel Poradni nie wykonuje czynności pielęgnacyjnych wobec dzieci / uczniów. W sytuacji takiej konieczności, personel wzywa rodzica / opiekuna prawnego ucznia,

vii. personel poradni nie uczestniczy w czynnościach rozbierania, przebierania i ubierania ucznia. Odpowiada za to rodzic / opiekun prawny ucznia,

§ 12

1. W trakcie przebywania na terenie Poradni dziecko powinno znajdować się pod opieką swojego opiekuna. Zarówno w przypadku uczestniczenia przez dziecko w zajęciach grupowych na terenie Poradni, jak i w przypadku spotkań indywidualnych dziecka z pracownikiem (wizyta diagnostyczna, sesja terapeutyczna) opiekun dziecka każdorazowo oczekuje na dziecko przed gabinetem i osobiście odbiera dziecko po zakończeniu zajęć lub wizyty. Jakikolwiek odstępstwa od opisanych powyżej są ustalane z opiekunem dziecka przy uwzględnieniu indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych małoletniego.

§ 13

1. Komunikacja pracownika Poradni z dzieckiem:

W komunikacji z dziećmi w Poradni pracownik zobowiązany jest:

- a) w miarę możliwości dostosować się do stosowanego przez dziecko systemu komunikacji (w tym alternatywnych metod komunikacji),
- b) zachować cierpliwość i szacunek,
- c) słuchać uważnie dziecka i udzielać mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku oraz możliwości poznawczych i aktualnej kondycji psychofizycznej,
- d) informować dziecko o podejmowanych decyzjach jego dotyczących - biorąc pod uwagę oczekiwania dziecka, jego potrzeby i aktualne możliwości psychofizyczne, zapewniać dziecko, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć pracownikowi Poradni i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i / lub pomocy,
- f) respektować prawo każdego dziecka do sprawiedliwego traktowania i uznania jego wyjątkowości, a biorąc pod uwagę sukcesy i postępy w rozwoju, doceniać wysiłek i zaangażowanie,
- g) szanowania prawa dziecka do wyrażania swoich poglądów, oczekiwań, potrzeb.

§ 14

1. Zachowania niedozwolone ze strony pracownika Poradni wobec dziecka to wszelkie działania, które zagrażają bezpieczeństwu lub naruszają godność dziecka - w szczególności zachowania mające znamiona przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej, np.:

- a) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie dziecka oraz podnoszenie głosu na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci,
- b) deprecjonowanie lub obniżanie poczucia własnej wartości u dziecka,
- c) wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby),

- d) zachowywanie się w obecności dziecka w sposób niestosowny: używanie wulgarnych słów, gestów i żartów; czynienie obraźliwych uwag; nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
- e) zachowania, które w naszej kulturze stanowią przekraczanie granic intymności,
- f) spożywanie alkoholu, wyrobów tytoniowych, innych używek bądź nielegalnych substancji, oglądanie treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę w obecności dzieci,
- g) udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę lub umożliwianie im zapoznanie się z tymi treściami,
- h) proponowanie alkoholu, wyrobów tytoniowych, innych używek bądź nielegalnych substancji i leków,
- i) utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych,
- j) angażowanie lub zachęcanie dziecka do jakiegokolwiek działalności niezgodnej z prawem lub stwarzającej zagrożenie dla dziecka,
- k) faworyzowanie wybranych dzieci,
- l) ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci; obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

§ 15

1. Określenie zasad bezpiecznej relacji dziecko-dziecko:

- a) klienci Poradni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania,
- b) klienci Poradni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc,
- c) niedozwolone zachowania małoletnich względem siebie:
 - i. stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek dziecka w jakiegokolwiek formie,
 - ii. używanie wulgarnego, obraźliwego języka,
 - iii. upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych dzieci,
 - iv. niestosowne zachowanie, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym,
 - v. stosowanie zastraszania i gróźb,
 - vi. utrwalanie wizerunków innych uczniów poprzez nagrywanie (również fonii), fotografowanie bez uzyskania zgody,
 - vii. udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

§ 16

1. W pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, należy wziąć pod uwagę:

- a) uniwersalne projektowanie, racjonalne dostosowania i modyfikacje, zapewniając równy dostęp dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami,
- b) eliminowanie barier utrudniających dzieciom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym barier informacyjno-komunikacyjne, architektoniczne, cyfrowe,
- c) dostosowanie metod pracy najbardziej adekwatnych do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci.

ROZDZIAŁ VI

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

§ 17

1. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie

(np. wolontariuszy, pracowników Poradni oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem):

GDY PODEJRZEWASZ, ŻE DZIECKO:	<p>doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie (Uwaga! Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej zniekształcenia ciała itp.)</p> <p>- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie, zawiadom policję pod nr 112 lub 997 (Uwaga! W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzonej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie!).</p>
	<p>jest krzywdzone innymi typami przestępstw:</p> <p>- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie - poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa</p> <p>(Uwaga! Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzonej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji).</p>

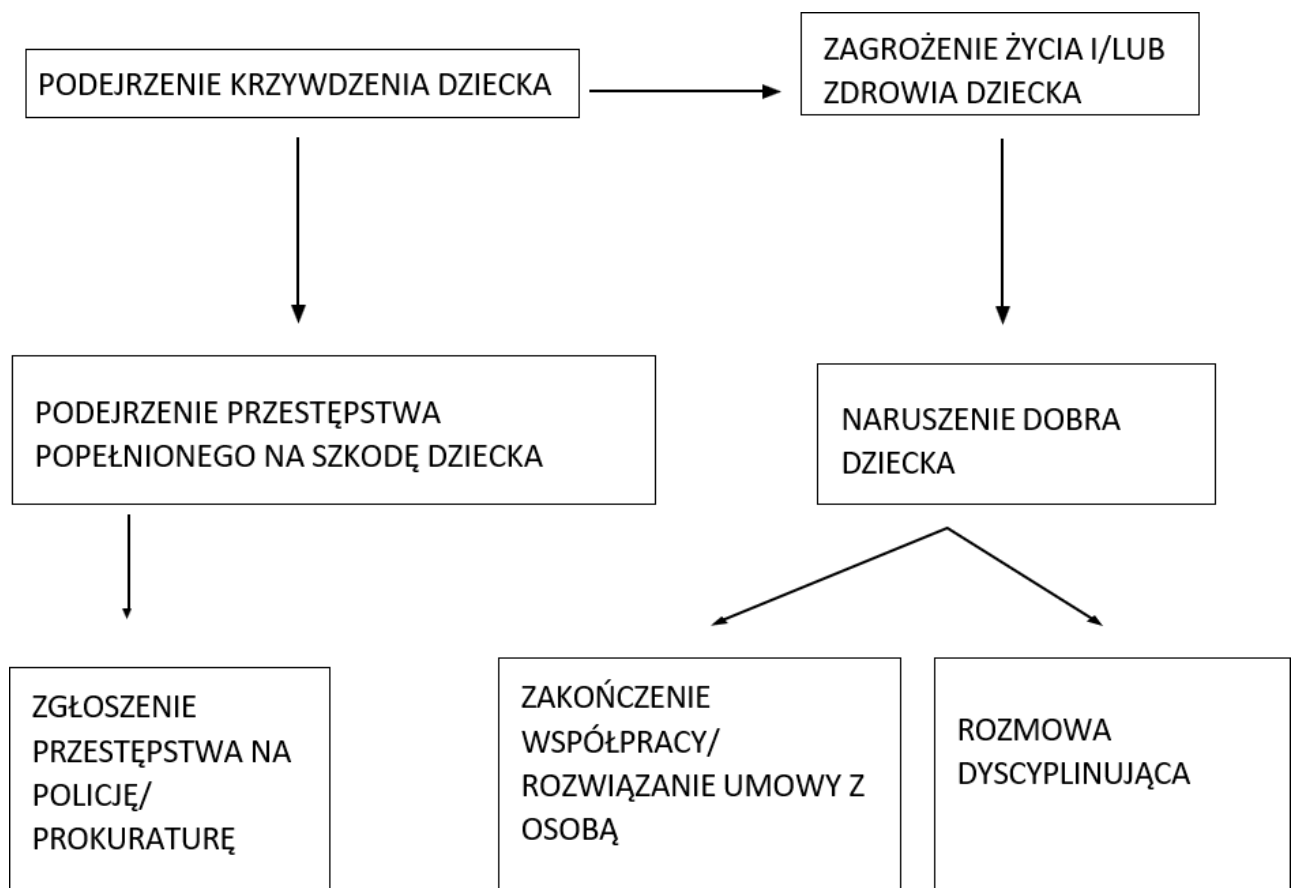
doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej, (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie
zakończ współpracę rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko

doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

2. Schemat interwencji – krzywdzenie ze strony osób trzecich

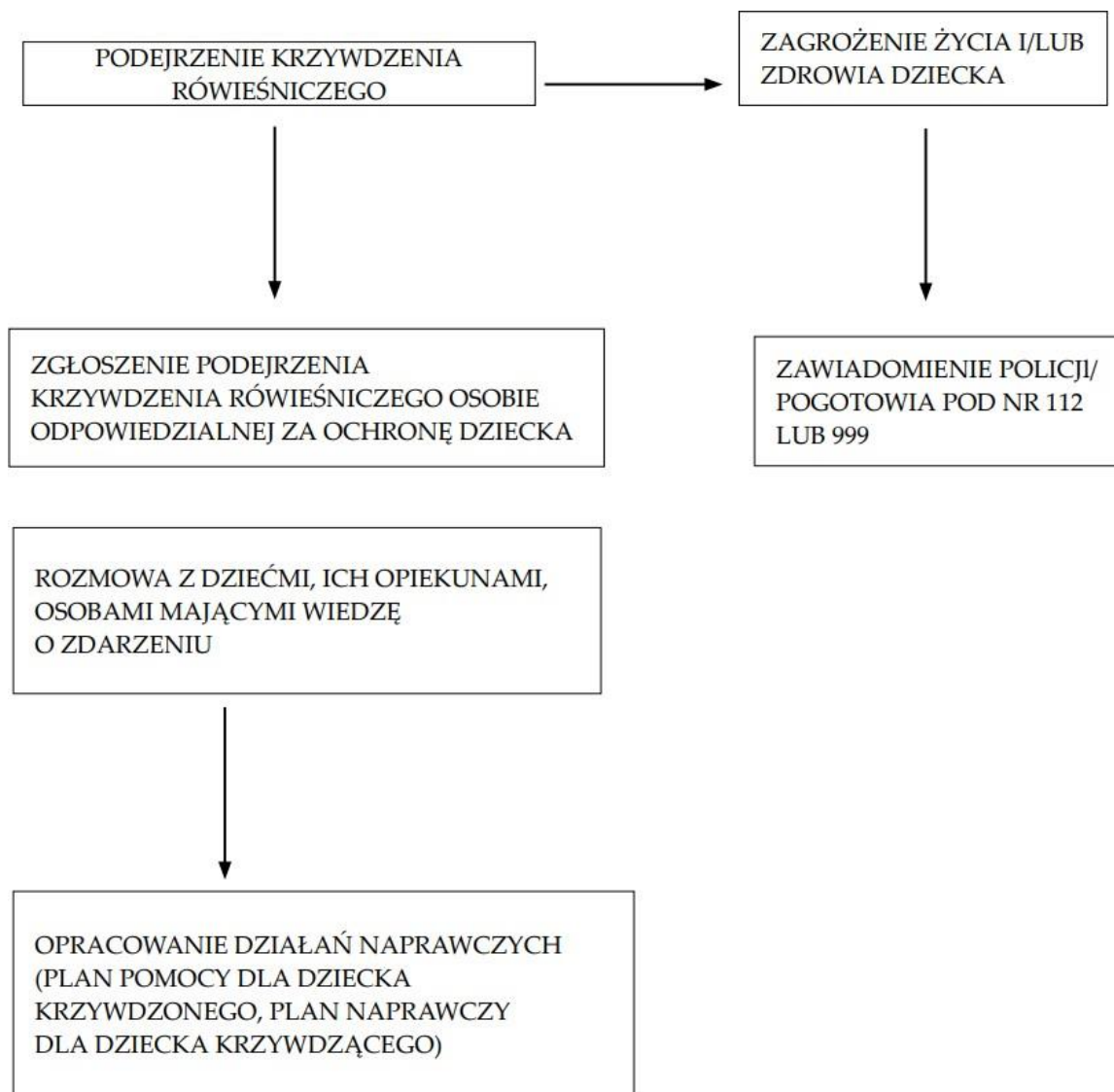

§ 18

1. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 18. roku życia (przemoc rówieśnicza)

GDY PODEJRZEWASZ, ŻE DZIECKO:	<p>doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (Uwaga! Oznacza to spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:</p> <ul style="list-style-type: none">- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie- przeprowadź rozmowę z rodzicami / opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc, równoległe powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa <p>(Uwaga! Zawiadomienie można zaadresować do najbliższej jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.)</p>
	<p>doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):</p> <ul style="list-style-type: none">- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie- przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego - opracuj działania naprawcze <p>W przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny. (Uwaga! Wniosek należy złożyć na piśmie do sądu rodzinnego właściwego zewzględu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaj wszystkie znane ci dane dziecka, to jest imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców, oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy – opisz co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałeś/łaś).</p>

2. Schemat interwencji – krzywdzenie rówieśnicze

§ 19

1. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

GDY PODEJRZEWASZ, ŻE DZIECKO:	<p>doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (Uwaga! Oznacza to spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie, a także m.in.: pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie</p> <ul style="list-style-type: none">- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie- zawiadom policję pod nr 112 lub 997 <p>(Uwaga! W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzejwanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie).</p>
	<p>jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw:</p> <ul style="list-style-type: none">- poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstw (Uwaga! Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzejwanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie można też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.).
	<p>doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):</p> <ul style="list-style-type: none">- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie, powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego, w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy, powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej (Uwaga! Ośrodek należy powiadomić na piśmie lub mailowo. Pamiętaj należy o podaniu wszystkich znanych danych dziecka, tj. imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, imion i nazwisk rodziców. Opisz wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszystkie znane Ci fakty.),- równoległe złóż do sądu rodzinnego wnioski o wgląd w sytuację rodziny (Uwaga! Wniosek składa się na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaje się wszystkie znane dane dziecka, tj. imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców, oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy – opis, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowano.

doświadczają zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka,
- porozmawiaj z rodzicem/opiekunem/ opiekunem,
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i /lub materialnego.
w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej.

doświadczają jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

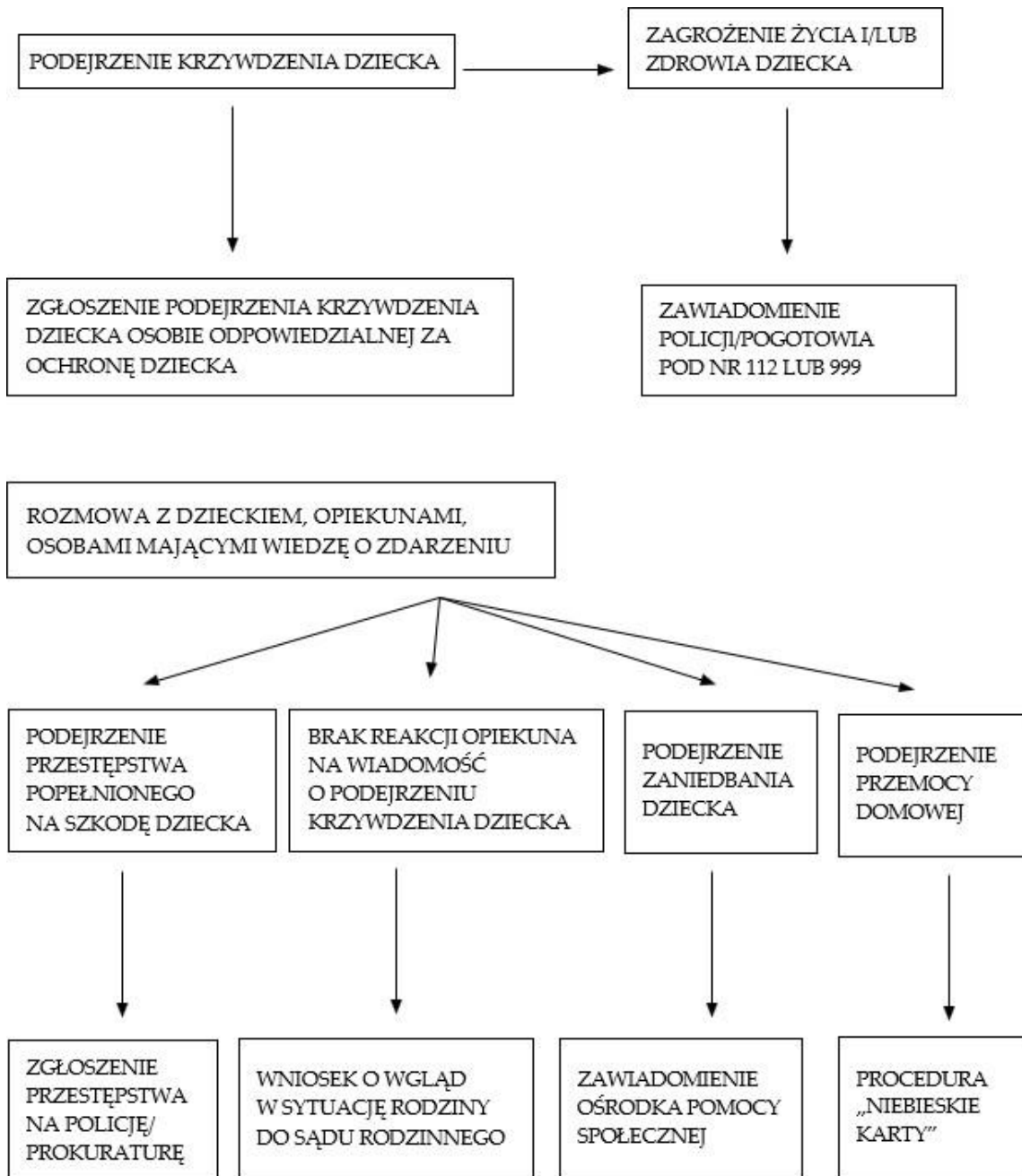
- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka,
- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie, powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego, w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy, powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej

(Uwaga! Ośrodek należy powiadomić na piśmie lub mailowo. Pamiętać należy o podaniu wszystkich znanych danych dziecka, tj. imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, imion i nazwisk rodziców. Opisz wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszystkie znane Ci fakty.),

- równoległe złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny

(Uwaga! Wniosek składa się na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaje się wszystkie znane dane dziecka, tj. imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców, oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy – opis, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowano.).

2. Schemat interwencji – krzywdzenie ze strony opiekuna/rodzica

Rozdział VII

Monitoring stosowania standardów ochrony małoletnich

§ 20

1. Dyrektor Poradni zarządzeniem powołuje zespół do spraw ochrony małoletnich.
2. Zespół, o którym mowa w punkcie 1, jest odpowiedzialni za monitorowanie realizacji standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia standardów, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w standardach.
3. Zespół odpowiedzialna za realizację i propagowanie standardów ochrony dzieci przeprowadza wśród pracowników Poradni, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji standardów. W ankiecie (załącznik nr 1) pracownicy mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia standardów.
4. Na podstawie przeprowadzonej ankiety Zespół odpowiedzialna za realizację i propagowanie standardów ochrony małoletnich sporządza raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi Poradni, najpóźniej do 31 sierpnia danego roku.
5. Dyrektor Poradni w na podstawie otrzymanego raportu wprowadza do standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, dzieciom i ich rodzicom / opiekunom.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

§ 21

1. Niniejsze standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad pracownicy potwierdzają podpisaniem oświadczenia (załącznik nr 5).
3. Ogłoszenie standardów następuje poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń lub w innym widocznym miejscu w siedzibie Poradni oraz zamieszczenie na stronie internetowej Poradni oraz wywieszenie w wersji skróconej – przeznaczonej dla dzieci.
4. Dokumentacja wynikająca z realizacji standardów przechowywana jest w sekretariacie Poradni, z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych.
5. W sprawach nieujętych w standardach ochrony małoletnich obowiązują zapisy w prawie cywilnym.